Abstrakt

Diplomová práce zkoumá politiku dobrého sousedství (princip *good neighborhood*) jako jednu z podmínek pro vstup (balkánských) zemí do EU. Jelikož se jedná o neukotvený koncept, měla by se práce věnovat jeho vývoji a možnosti vymáhání coby kondicionality. Právě jeho vymahatelnosti alespoň částečně dosáhla EU po rozšíření o Chorvatsko v roce 2013, respektive úpravou kondicionality v roce 2018, kdy se stalo podmínkou přijetí nového státu vyřešení jeho bilaterálních sporů. Práce objasňuje tuto změnu kondicionality a co k ní představitele EU vedlo. EU rovněž změnila svoji roli v těchto sporech. Z pozice aktivního mediátora se dostala do pasivní pozice, ze které především apeluje na zúčastněné strany sporu, aby jej řešily. EU tak dává najevo svoji roli coby normativní síly, k čemuž využívá právě kondicionalitu. Základním předpokladem je, že dříve se EU snažila více zasahovat a takové spory řešit, zároveň ale přijímala státy, které je vyřešené neměly. Z toho se Unie poučila a její politika se změnila v menší angažmá, ale větší důraz na vyřešení těchto sporů. Tato práce připomíná základní zlom, který k rozhodnutí unijních představitelů vedl, a tím byl vstup Chorvatska do EU i přes nevyřešený spor se sousedním Slovinskem. Práce vychází z předpokladu, že EU zjistila, že není efektivním mediátorem, na což text poukazuje připomenutím některých unijních pokusů o mediaci problémů v minulosti. Originálním způsobem pak práce k prvku kondicionality přidává i roli Schengenu a hranic v tomto prostoru, což v literatuře nebývá často spojované právě s kondicionalitou. Práce nabízí odpověď na otázky, proč EU nechce integrovat biilaterální spory a proč se zapojuje méně do jejich řešení.